

Yrkande M, D, L, KD

Ärende 2.2.2

2023-09-15

**Yrkande angående – Yttrande till
förvaltningsrätten i mål 7027-23,
laglighetsprövning enligt kommunallagen
avseende kommunstyrelsens beslut om
kompletteringsbudget**

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Som yttrande i mål nr 7027-23, laglighetsprövning enligt kommunallagen
översänds bilaga 1 till Förvaltningsrätten i Göteborg.

Yttrande i förvaltningsrättens mål nr 7027-23, laglighetsprövning

Göteborgs Stads inställning

Göteborgs Stad anser att överklagandet ska bifallas

Motivering

Som framgår av överklagandet har Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet i hela eller delar av sitt beslut i kommunstyrelsen den 24 maj överskridit de befogenheter som Kommunallagen ger kommunfullmäktige att delegera beslut avseende budget till kommunstyrelsen. Ett sådant agerande är allvarligt då det sätter en grundläggande demokratisk princip ur spel kodifierad i Kommunallagen. Det är kommunfullmäktige och inget annat organ som beslutar om kommunens budget och eventuella justeringar i denna. Den del av beslutet som avser kommande budgetår och den avsättning som gjorts för ökade kostnader inom socialnämndernas försörjningsstöd kan inte anses ha fattats ens i enlighet med de ramar och bemyndiganden som getts av kommunfullmäktiges budget.

I ett parlamentariskt läge där den minoritetskoalition som styr staden visserligen har majoritet i kommunstyrelsen men saknar majoritet i kommunfullmäktige ställs frågan om demokratisk förankring och följsamhet till Kommunallagen på sin spets. Utöver de juridiska betänkligheterna med hanteringen i kommunstyrelsen är det onekligen ett demokratiskt tillkortakommande, inte minst mot bakgrund av rådande parlamentariska läge, att viktiga frågor av central betydelse för vår kommun inte får avhandlas i stadens högsta beslutande organ. De ändringar som gjordes av Göteborgs kommunala budget vid kommunstyrelsesammanträdet den 24 maj innebar exempelvis ett ökat fokus på bidrag i stället för alternativet att satsa på att få fler i arbete. Ett sådant vägval borde, på det sätt som lagstiftaren har avsett, ha debatterats och fattats beslut om i kommunfullmäktige.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-08-22

Diarienummer 0334/23

Handläggare

Sara Linderup

Telefon: 031-368 03 97

E-post: sara.linderup@stadshuset.goteborg.se

Yttrande till förvaltningsrätten i mål nr 7027-23, laglighetsprövning enligt kommunallagen avseende kommunstyrelsens beslut om kompletteringsbudget

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Som yttrande i mål nr 7027-23, laglighetsprövning enligt kommunallagen, översänds bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande till Förvaltningsrätten i Göteborg.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fattade den 24 maj 2023 beslut att tilldela stadsmiljönämnden höjt kommunbidrag för 2023 och framåt, att inrätta en kommuncentral pott för förstärkt måltids-, kvälls-, helg- och lovverksamhet för avrop från socialnämnderna och att lösa upp en allmän reserv samt delar av en kommuncentral reserv avseende försörjningsstöd.

Beslutet har överklagats och Göteborgs Stad har förelagts att yttra sig över överklagandet. Efter att anstånd beviljats ska yttrandet ha inkommit till Förvaltningsrätten i Göteborg senast den 21 september 2023.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att översända detta yttrande till förvaltningsrätten bedöms inte medföra några konsekvenser ur ekonomisk dimension för Göteborgs Stad.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Överklagandet
2. Förslag till yttrande till Förvaltningsrätten i Göteborg

Ärendet

Kommunstyrelsen fattade den 24 maj 2023 beslut att tilldela stadsmiljönämnden höjt kommunbidrag för 2023 och framåt, att inrätta en kommuncentral pott för förstärkt måltids-, kvälls-, helg- och lovverksamhet för avrop från socialnämnderna och att lösa upp en allmän reserv samt delar av en kommuncentral reserv avseende försörjningsstöd.

Beslutet har överklagats. Klaganden anser att kommunstyrelsens beslut, då det handlar om delar av en kompletteringsbudget, inte är förenligt med 5 kap. 1 § kommunallagen (2017:725). Klaganden anför att det torde vara uppenbart att beslut av denna sort måste underställas kommunfullmäktige samt att kommunstyrelsen inte får vara sista beslutsinstans i budgetärenden som rör hela kommunens budget.

Göteborgs Stad har förelagts att yttra sig över överklagandet. Efter att anstånd beviljats ska yttrandet ha inkommit till Förvaltningsrätten i Göteborg senast den 21 september 2023.

Stadsledningskontorets bedömning

Genom kommunfullmäktiges budget 2023 har kommunstyrelsen getts möjlighet att justera samt vid behov tolka och konkretisera fullmäktiges budget, under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut. Kommunfullmäktige har vidare gjort centrala avsättningar och bemyndigat kommunstyrelsen att fritt förvalta dessa.

Stadsledningskontoret kan konstatera att kommunstyrelsens beslut, i den del det avser att tilldela stadsmiljönämnden höjt kommunbidrag för 2023 och att inrätta en kommuncentral pott för förstärkt måltids-, kvälls-, helg- och lovverksamhet för avrop från socialnämnderna, inte innebär att den totala ramen för kommunens budget 2023 överskridits. Vidare kan det konstateras att övervägande del av de reserver som används är avsedda för att hantera oplanerade kostnader. Med hänsyn härtill bör kommunstyrelsens beslut i den här delen anses ha fattats i enlighet med de ramar och bemyndiganden som framgår av kommunfullmäktiges budget. Det framstår emellertid som något mer oklart om detta även gäller den del av beslutet som avser kommande budgetår och den avsättning som gjorts för ökade kostnader inom socialnämndernas försörjningsstöd.

Erica Farberger

Förste stadsjurist

Eva Hessman

Stadsdirektör

Registrator Förvaltningsrätten i Göteborg - FGO

Från: [REDACTED]
Skickat: den 16 juni 2023 14:24
Till: Registrator Förvaltningsrätten i Göteborg - FGO
Ämne: Laglighetsprövning av beslut i Göteborgs Kommunstyrelse
Bifogade filer: Protokoll 20230524.pdf

Kategorier: Nya mål

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avd. 5

INKOM: 2023-06-16
MÅLNR: 7027-23
AKTBIL: 1

Överklagande

Förvaltningsrätten i Göteborg
Box 53197
400 15 Göteborg

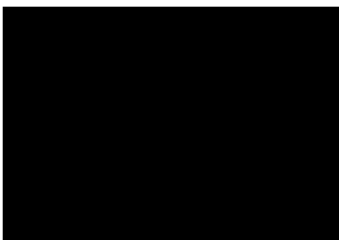
Jag vill överklaga beslutet 0334/23, ärende 12, *Underlag för kompletterande budget maj 2023* (§ 435) beslutad i Kommunstyrelsen Göteborgs Stad den 24 maj 2023.

I ärendet biföll Kommunstyrelsen ett yrkande från Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet som innebar att två reserver upplöstes samtidigt som Stadsmiljönämnden tilldelades ett höjt kommunbidrag om 92 000 tkr för 2023 och framåt. Det gjordes även en kommuncentral avsättning om 20 000 tkr för att förstärka måltids-, kvälls-, helg- och lovverksamhet för avrop från socialnämnderna. Jag hävdar att det här beslutet, då det handlar om delar av en kompletteringsbudget, inte är förenligt med Kommunallagen 5 kap 1§ där det bl a står att: "Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen eller regionen, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor"

Det torde vara uppenbart att ett sådant här beslut måste underställas kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen får inte vara sista beslutsinstans i budgetärenden som rör hela kommunens budget. Jag yrkar på att beslutet 0334/23 i Kommunstyrelsen i Göteborgs Stad upphävs.

Förvaltningsrätten i Göteborg
Box 53197
400 15 Göteborg

Yttrande i förvaltningsrättens mål nr 7027-23, laglighetsprövning

Göteborgs Stads inställning

Göteborgs Stad anser att överklagandet ska avslås.

Bakgrund

Förvaltningsrätten i Göteborgs mål nr 13733-22, laglighetsprövning

Inledningsvis redogörs översiktligt för en hos Förvaltningsrätten i Göteborg pågående laglighetsprövning med koppling till det nu aktuella målet.

Kommunfullmäktige i Göteborgs Stad beslutade den 24 november 2022 att fastställa Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets förslag till budget 2023. Beslutet överklagades. Klaganden i målet anför i huvudsak att fullmäktiges beslut innebär att kommunstyrelsen ges delegation att göra förändringar i den budget som fullmäktige fastställt, eller ta nya budgetbeslut som rör andra nämnder i fullmäktiges ställe, vilket strider mot 5 kap. 2 § kommunallagen (2017:725), KL. Vidare går bemyndigandet att besluta om uppdrag till nämnder och styrelser med anledning av genomförandet av budgeten utöver de befogenheter som kommunstyrelsen kan få enligt 6 kap. 8 § KL och strider även mot bestämmelsen i 5 kap. 4 § KL. Målet ligger för prövning hos förvaltningsrätten.

Det aktuella målet, förvaltningsrättens mål nr 7027-23

Göteborgs Stads budget 2023

I kommunfullmäktiges budgetbeslut från den 24 november 2022, ”Fastställande av kommunstyrelsens befogenheter”, anges bland annat att kommunstyrelsen bemyndigas att inom ramen för beslutad budget fatta beslut om de poster som budgeterats under kommuncentrala medel samt att justera samt vid behov tolka och konkretisera fullmäktiges budget, under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut.

I kommunfullmäktiges budget görs ett antal centrala avsättningar (s. 54 och 61). Under rubriken ”Avsättning försörjningsstöd” anges att medel avsätts centralt för att hantera risk för ökade kostnader med socialnämndernas försörjningsstöd samt att kommunstyrelsen bemyndigas att fritt förvalta denna avsättning. Av ”Ekonomisk sammanställning” framgår att avsättningen omfattar 50 000 tkr. Under rubriken ”Allmän ekonomisk reserv” anges att ekonomisk reserv avsätts centralt för att hantera oplanerade kostnader som inte kunnat förutses i budgetarbetet samt att kommunstyrelsen bemyndigas att fritt förvalta denna avsättning. Av ”Ekonomisk sammanställning” framgår att den här avsättningen omfattar 100 000 tkr.

Av budgeten (s. 47) framgår vidare att kommunstyrelsen vid tre tillfällen under 2023 ska besluta om kompletteringsbudget. Med anledning av detta ges kommunstyrelsen delegation att justera samt vid behov tolka och konkretisera fullmäktiges budget, under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut.

Det överklagade beslutet

Kommunstyrelsen beslutade den 24 maj 2023 (§ 435, 0334/23, *Underlag för kompletterande budget maj 2023*) enligt punkt 7 och 11 i yrkande från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet med tillägg enligt vid sammanträdet redovisat yrkande från samma partier att:

1. Stadsmiljönämnden tilldelas höjt kommunbidrag om 92 000 tkr för 2023 och framåt.
2. En kommuncentral pott om 20 000 tkr för förstärkt måltids-, kvälls-, helg- och lovverksamhet inrättas för avrop från socialnämnderna.
3. Lösa upp allmän reserv om 100 mnkr.
4. Lösa upp 12 mnkr av kommuncentral reserv avseende försörjningsstöd.

Övriga beslutspunkter i ärendet har underställts kommunfullmäktige (§ 13, 0334/23, handling 2023 nr 130).

Klaganden anser att kommunstyrelsens beslut, då det handlar om delar av en kompletteringsbudget, inte är förenligt med 5 kap. 1 § KL och anför att det torde vara uppenbart att beslut av denna sort måste underställas kommunfullmäktige samt att kommunstyrelsen inte får vara sista beslutsinstans i budgetärenden som rör hela kommunens budget.

Rättslig reglering

Enligt 13 kap. 8 § första stycket KL ska ett överklagat beslut upphävas, om

1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller regionen,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Av 5 kap. 1 § första stycket KL framgår att fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen eller regionen, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. nämndernas organisation och verksamhetsformer,
4. val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar,
5. val av revisorer,
6. grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda,
7. årsredovisning och ansvarsfrihet,
8. folkomröstning i kommunen eller regionen, och
9. extra val till fullmäktige.

Skälen för Göteborgs Stads inställning

Det är fullmäktige som i huvudsak ska besluta i ärenden av mera grundläggande natur eller av mera generell räckvidd. Begränsningen i delegationsrätten syftar till att ge garantier för att fullmäktiges finansmakt inte rubbas och att säkerställa att fullmäktige bär ansvaret för övergripande mål och riktlinjer för verksamheten. Orsaken till detta är att det politiska momentet är helt avgörande i dessa frågor (se prop. 1990/91:117 s. 47 f. och 157 f., jfr även prop. 2016/17:171 s. 327 f.).

Bestämmelsen i 5 kap. 1 § första stycket KL innebär att fullmäktige ska ta ställning till ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt. I stadgandet finns en exemplifierande uppräkningslista av vilka ärenden som ankommer på fullmäktige, varav punkten två som gäller beslut som omfattar budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor är aktuell här.

Frågan i målet är vilket utrymme lagstiftningen ger kommunstyrelsen att fatta beslut inom ramen för en kompletteringsbudget utifrån ett bemyndigande från kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige får inte delegera rätten att fatta beslut i ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen och av lagstiftningen framgår att detta bland annat gäller beslut i ärenden som avser budget. Lagstiftningen ger emellertid inget entydigt svar på frågan vilket utrymme kommunstyrelsen har att utifrån ett bemyndigande från kommunfullmäktige fatta beslut inom ramen för en kompletteringsbudget.

Genom kommunfullmäktiges budget har kommunstyrelsen getts möjlighet att justera samt vid behov tolka och konkretisera fullmäktiges budget, under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut. Kommunfullmäktige har vidare gjort centrala avsättningar och bemyndigat kommunstyrelsen att fritt förvalta dessa.

Det kan konstateras att kommunstyrelsens beslut att tilldela stadsmiljönämnden höjt kommunbidrag för 2023 och framåt samt att inrätta en kommuncentral pott för förstärkt måltids-, kvälls-, helg- och lovverksamhet för avrop från socialnämnderna, inte innebär att den totala ramen för kommunens budget 2023 har överskridits.